

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/kongresy-pamieci-narodowej/pomorski-kongres-pamieci-narod/209967,T EKSTAUDIO-Historia-mowi-przez-pokolenia-Gale-projeckje-filmow-i-diskusje-na-Pom.html>
03.03.2026, 14:33

[TEKST+AUDIO] „Historia mówi przez pokolenia”. Gale, projekcje filmów i dyskusje na Pomorskim Kongresie Pamięci Narodowej, Gdańsk, 20-21 listopada 2024

„Historia mówi przez pokolenia” – pod tym hasłem Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku organizuje w dniach 20-21 listopada br. Pomorski Kongres Pamięci Narodowej (AmberExpo, ul. Żaglowa 11). Pierwszego dnia kongresu, w środę 20 listopada 2024 r. o godz. 13.30, prezes IPN dr Karol Nawrocki wręczy odznaczenia państwowe „Krzyż Wolności i Solidarności” działaczom opozycji antykomunistycznej z lat 1956-1989. Natomiast drugiego dnia o godz. 10.00 medalami „Reipublicae Memoriae Meritum” uhonoruje osoby, które stoją na straży pamięci historycznej i zachowania dziedzictwa narodowego. Zapraszamy również na projekcje filmów dokumentalnych i panele dyskusyjne. Wydarzenie zostało objęte Patronatem Honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy.

22.11.2024

[Pomorski Kongres Pamięci Narodowej \[ZAPROSZENIE\]](#)

środa, 20 listopada 2024 r.

godz. 13.30 (sala nr 4, I piętro)

► Gala wręczenia odznaczeń państwowych „Krzyż Wolności i Solidarności”

W środę, 20 listopada 2024 r. o godz. 13.30 zapraszamy na uroczystą galę wręczenia odznaczeń państwowych „Krzyży Wolności i Solidarności”.

Po gali odbędzie się projekcja filmu w reż. Tomasza Łysiaka pt. [„Którzy ogień podsycają”](#). Obraz, którego celem jest oddanie hołdu osobom zaangażowanym w działalność antykomunistyczną i przypomnienie historii odznaczenia Krzyż Wolności i Solidarności, powstał z inicjatywy Instytutu Pamięci Narodowej w studiu Picaresque Maciej Pawlicki. Autorem scenariusza i reżyserem jest Tomasz Łysiak. Celem filmu jest uczczenie inicjatorów ustanowienia odznaczenia KWiS – członków Krakowskiego Komitetu Krzyża Solidarności. O historii odznaczenia opowiada jego pomysłodawca Tadeusz Wojciech Drwal, zaangażowany w upamiętnianie działalności antykomunistycznej. W filmie zaprezentowano wybrane sylwetki dam i kawalerów Krzyża Wolności i Solidarności. Reżyser oddaje głos bohaterom opozycji, m.in. Annie Kołakowskiej, Stanisławowi Płatkowi, Zenonowi Wechmannowi i Andrzejowi Anuszowi, a także dzieciom tych, którzy za swój opór przeciw komunistycznemu zniewoleniu stracili życie.

Następnie będzie miała miejsce dyskusja z udziałem dyrektora Archiwum IPN Marzeny Kruk oraz opozycjonistów odznaczonych Krzyżem Wolności i Solidarności:

- [Tadeusza Drwala](#) – działacza opozycji antykomunistycznej, inicjatora utworzenia odznaczenia Krzyż Wolności i Solidarności,
- [Stanisława Fudakowskiego](#) – uczestnika strajków w Stoczni Gdańskiej w 1980 i 1981, członka

NSZZ „Solidarność”,

- [Anny Kołakowskiej](#) - w czasie stanu wojennego, jako uczennica VI Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku, zajmowała się drukiem i kolportażem ulotek, skazana na karę 3 lat pozbawienia wolności

Krzyż Wolności i Solidarności ustanowiony został na mocy ustawy o zmianie ustawy o orderach i odznaczeniach z 5 sierpnia 2010 r. Z inicjatywą nadania odznaczenia występuje Prezes Instytutu Pamięci Narodowej. Za przygotowanie wniosków odznaczeniowych odpowiada Archiwum IPN.

Krzyż Wolności i Solidarności jest symbolem wdzięczności państwa polskiego dla osób, które swymi zmaganiem z systemem komunistycznym w latach 1956-1989 przyczyniły się do odzyskania przez Polskę niepodległości po półwieczu zniewolenia i zależności od Związku Sowieckiego. Damy i kawalerowie Krzyża Wolności i Solidarności walczyli z systemem komunistycznym, który czynił wszystko, aby odebrać narodowi wartości tworzące nazwę odznaczenia: „krzyż” - to ponad tysiąc lat obecności chrześcijaństwa na ziemiach polskich i współtworzenia przez Polskę cywilizacji łacińskiej, „wolność” - to istota polskości, a „solidarność” - doświadczenie wspólnoty zrodzonej w sierpniu 1980 r.

Instytut Pamięci Narodowej wypełnia zaszczytne zadanie składania wniosków, na podstawie których Prezydent Rzeczypospolitej przyznaje Krzyż Wolności i Solidarności.

- Biogramy osób uhonorowanych KWiS: [Krzyż Wolności i Solidarności - Lista Osób Odznaczonych](#)
- Informacje o zasadach przyznawania KWiS znajdują się pod linkiem: [Krzyż Wolności i Solidarności](#)
- Encyklopedia Solidarności: <https://www.encysol.pl/>

godz. 16,30 (sala nr 4, I piętro)

► Premierowy pokaz filmu pt.: „Popiełuszko: testament wolności” (reż. Jakub Klebba), zrealizowanego w ramach obchodów 40. rocznicy męczeńskiej śmierci ks. Jerzego z inicjatywy gdańskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej.

O godz. 20.00 - premiera filmu na kanale IPNtv.

Film prezentuje nowe spojrzenie na postać bł. ks. Jerzego Popiełuszki, ukazane z perspektywy młodzieży, naukowców, wiernych i świadków jego życia. Przybliża jego nauczanie i współczesne odczytanie myśli Sługi Bożego, które - jak twierdzą twórcy - „nie kończy się na włocławskiej tamie, lecz trwa i rozbrzmiewa coraz silniej we współczesnym świecie”. Dla młodych ludzi ks. Jerzy staje się bohaterem codzienności, wspierając ich w poszukiwaniu życiowej drogi.

W filmie występują m.in. dr Ewa K. Czackowska, biografka kapłana, ks. Antoni Poniński, przyjaciel ks. Popiełuszki, Paweł Kęska z Muzeum ks. Jerzego Popiełuszki oraz ks. Marcin Brzeziński, kustosz sanktuarium na warszawskim Żoliborzu oraz młodzież z grupy Młodzi Księża Jerzego, kontynuatorzy testamentu błogosławionego kapłana.

godz. 17.30-18.30 (sala nr 4, I piętro)

► Dyskusja „Nigdy nie można zrezygnować z walki o wolność i prawdę”

Minęło już 40 lat od męczeńskiej śmierci bł. ks. Jerzego Popiełuszki. Uczestnicy debaty skupią się na testamencie księdza Jerzego i uniwersalnym przesłaniu, jakie płynie z jego nauk. Na ile jest

ono przydatne w dzisiejszych realiach? Czy da się korzystać z niego na co dzień?

Uczestnicy: Piotr Duda - przewodniczący NSZZ „Solidarność”, Piotr Litka - dziennikarz, reporter, twórca filmów dokumentalnych, prof. Jan Żaryn (UKSW). Prowadzenie: dr Marek Szymaniak, dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku.

Czwartek, 21 listopada 2024 r.

► Gala wręczenia Medalem Reipublicae Memoriae Meritum (sala nr 4, I piętro)

W czwartek, 21 listopada 2024 r. w godz. 10.00-11.30 zapraszamy na uroczystość wręczenia medali Reipublicae Memoriae Meritum, który zostanie uświetniony recitalem „Piosenki Henryka Warsa”. Artyści: Tomasz Bacajewski (wokale), Marian Benedyk (akompaniament)

Medalem Reipublicae Memoriae Meritum Instytut Pamięci Narodowej honoruje tych, którzy działają na rzecz trwałego upamiętniania wydarzeń i postaci z historii Narodu Polskiego w latach 1917-1990 oraz wspierają IPN w działalności edukacyjnej, naukowej i wydawniczej.

To odznaczenie cywilne nadawane przez prezesa IPN, ustanowione w 2015 r. przez dr. Łukasza Kamińskiego. Może zostać przyznane instytucjom, organizacjom i osobom fizycznym za wybitne zasługi w działalności publicznej i społecznej dla upamiętniania historii narodu polskiego w latach 1917-1990 oraz za wspieranie IPN w sferze edukacyjnej, naukowej i wydawniczej. Medal posiada trzy stopnie: złoty, srebrny i brązowy.

[Odznaczeni Medalem Reipublicae Memoriae Meritum](#)

► Projekcje filmów dokumentalnych oraz dyskusje (sala nr 4, I piętro)

W czwartek zapraszamy również na projekcje filmów oraz dyskusje:

godz. 12.00

► Projekcja filmu [„Zmarłych pogrzebać”](#) (reż. Katarzyna Underwood) – film wyprodukowany przez IPN Gdańsk został oficjalnie kandydatem do Polskich Nagród Filmowych Orły 2021 w kategorii Najlepszy Film Dokumentalny.

To zapis rozmów Katarzyny Underwood (IPN Gdańsk) z osobami ocalałymi z ludobójstwa na Wołyniu. Opowiada o tym, czym jest ludzkie cierpienie, jak głęboko sięga żal po stracie bliskich oraz najważniejsze, czy można wybaczyć sprawcom? Czy można przestać przywoływać w głowie straszliwe obrazy z ludobójstwa?

Produkcja zawiera archiwalne fotografie osób zamordowanych na Wołyniu w latach 1942-1943, całość obrazu dopełnia muzyka Krzesimira Dębskiego.

godz. 13.00

► Dyskusja pt. „Wołyń po osiemdziesięciu latach”. Minęło już ponad 80 lat od Zbrodni Wołyńskiej, temat ludobójstwa nadal budzi jednak emocje. Nie znamy całego przebiegu zbrodni, a jej ofiary wciąż czekają na godny pochówek. W rozmowie wezmą udział autorzy najnowszych publikacji Instytutu Pamięci Narodowej dotyczących tego, co stało się na Wołyniu i w Małopolsce

Wschodniej w latach II wojny światowej.

Uczestnicy: dr hab. Edward Gigilewicz (KUL), dr Joanna Karbarz-Wilińska (OIPN Gdańsk), dr Leon Popek, zastępca dyrektora BUWiM IPN. Prowadzenie: Marzena Bakowska-Olszowy

godz. 15.00

► Projekcja filmu „[Rakowiecka 37](#)” (reż. Paweł Woldan)– film prezentuje historię więzienia i aresztu śledczego Warszawa-Mokotów.

Film opowiada historię miejsca, gdzie po 1956 r. więziono uczestników akademickiego buntu z marca 1968 r., tzw. taterników, przemycających do Polski wydawnictwa paryskiej „Kultury”, członków organizacji Ruch, a od lat 70. XX w. – działaczy opozycji, m.in. KOR, ROPCiO i KPN oraz związkowców i sympatyków NSZZ „Solidarność”, członków Solidarności Walczącej, Federacji Młodzieży Walczącej, Ruchu Wolność i Pokój oraz innych środowisk i organizacji działających w konspiracji oraz jawnie.

godz. 16.00

► Dyskusja pt. „Pomorskie wątki w Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL”

Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL to instytucja ogólnopolska, w jej ekspozycji stałej nie brakuje jednak także wątków pomorskich. „Inka”, „Zagończyk” czy „Łupaszka” to kluczowe postaci dla historii Pomorza, ale i Polski. W więzieniu na Rakowieckiej przetrzymywano jednak nie tylko żołnierzy niezłomnych. Znaleźli się tam również opozycjoniści związani z Gdańskiem i Pomorzem, wśród nich także postaci mniej znane. O wszystkim tym opowiedzą uczestnicy dyskusji.

Uczestnicy: dr hab. Karol Polejowski – zastępca prezesa IPN, Adrianna Garnik – dyrektor Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL, dr hab. Piotr Niwiński. Prowadzenie: dr Bartosz Kapuściak (MŻWiWP PRL).

Wstęp na Pomorski Kongres Pamięci Narodowej jest wolny. Strefa Nowych Technologii przeznaczona dla uczestników od 10. roku życia, korzystanie ze stanowiska VR dla uczestników od 13 roku życia.

[Pomorski Kongres Pamięci Narodowej](#)

[\[PLAYLISTA\] Pomorski Kongres Pamięci Narodowej](#)

[\[TEKST+AUDIO\] „Historia mówi przez pokolenia”. Pomorski Kongres Pamięci Narodowej, Gdańsk 20-21 listopada 2024](#)

Instytut Pamięci Narodowej
zaprasza

20–21 LISTOPADA 2024
GDAŃSK, AMBEREXPO

RP

Patronat Honorowy
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Andrzeja Dudy

Pomorski
Kongres Pamięci
Narodowej

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej

[G](#)dańsk, Centrum Wystawienniczo – Kongresowe AMBEREXPO

ul. Żaglowa 11
80-560 Gdańsk

Zapraszamy!

- [w środę, 20 listopada 2024 r.](#), od godz. 10.00
- [w czwartek, 21 listopada 2024 r.](#), od godz. 9.30.

Zobacz też:

[Raport „Edukacja dla pamięci”. Prezentacja wyników badania świadomości historycznej Polaków: w języku polskim i angielskim](#)

[Kongres Pamięci Narodowej, Warszawa 13-15 kwietnia 2023](#)

[Podkarpacki Kongres Pamięci Narodowej, Jasionka 4-5 października 2023](#)

[Wielkopolski Kongres Pamięci Narodowej, Poznań 18-19 czerwca 2024](#)

Kontakt dla mediów:

Oddział IPN w Gdańsku

Artur Chomicz - asystent prasowy

kom. 694 156 947, tel. (58) 668 49 05

artur.chomicz@ipn.gov.pl, media.gdansk@ipn.gov.pl

Rzecznik Prasowy IPN - Dyrektor Biura:

dr Rafał Leśkiewicz

tel. 602 322 362

rzecznik@ipn.gov.pl

AUDIO:

- Pomorski Kongres Pamięci Narodowej - wystawy, pokazy filmowe i koncerty: Artur Chomicz, Oddział IPN w Gdańsku
- Pomorski Kongres Pamięci Narodowej - konferencje, panele dyskusyjne, rozmowy: dr Daniel Czerwiński, naczelnik OBBH w Gdańsku

Pliki do pobrania

[Pomorski Kongres Pamięci Narodowej - konferencje, panele dyskusyjne, rozmowy: dr Daniel Czerwiński, naczelnik OBBH w Gdańsku \(mp3, 2.85 MB\)](#)

[Pomorski Kongres Pamięci Narodowej - konferencje, panele dyskusyjne, rozmowy: dr Daniel Czerwiński, naczelnik OBBH w Gdańsku \(wav, 20.91 MB\)](#)

[Pomorski Kongres Pamięci Narodowej - Wystawy, pokazy filmowe i koncerty: Artur Chomicz, Oddział IPN w Gdańsku \(mp3, 1.28 MB\)](#)

[Pomorski Kongres Pamięci Narodowej - Wystawy, pokazy filmowe i koncerty: Artur Chomicz, Oddział IPN w Gdańsku \(wav, 9.37 MB\)](#)

Aby zobaczyć odtworzyć włącz JavaScript

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)